

เจตคติและพฤติกรรมการค้นคว้าหาความรู้ของนักศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์¹
attitude and behaviour of the university students in searching for knowledge via
the online social media

วิศรุต ตันติพวงนันต์ และอังคณา ใจเทิม
Visaroot Tantipongnant and Angkhana Jaiherm

มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University, Thailand
Email: godspeedang@gmail.com

Retrieved December 24, 2020; Revised December 29, 2020; Accepted December 29, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อเจตคติของนักศึกษาที่มีกับแหล่งข้อมูลบนสื่อสังคมออนไลน์ (2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการค้นคว้าหาความรู้ของนักศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยคือแบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งเพศหญิงและเพศชาย ที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม จำนวน 472 คน ซึ่งเป็นผู้ที่เคยค้นคว้าหาความรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ประเภท Facebook Youtube Wikipedia และ Google

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีเจตคติต่อแหล่งข้อมูลบนสื่อสังคมออนไลน์ 4 ประเภท ในเรื่องแหล่งข้อมูลมีคุณค่า มีความหลากหลายของเนื้อหา เป็นพื้นที่ที่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลกับผู้อื่นได้ เหมาะสำหรับการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และข้อมูลเปลี่ยนแปลงทันสมัยอยู่เสมอ สำหรับพฤติกรรมการค้นคว้าหาความรู้ของนักศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิง ค้นคว้าหาความรู้ผ่านการใช้สื่อสังคมออนไลน์ประเภท Google มากที่สุด โดยแหล่งที่ใช้เข้าถึงข้อมูลคือ Smartphone ทำการสืบค้นข้อมูลเป็นประจำในช่วงเวลา 20.01-24.00 น. วัตถุประสงค์เพื่อหาข้อมูลประกอบการทำรายงาน นอกจากนั้นเพศ คณะวิชา ชั้นปี เกรดเฉลี่ยสะสม มีความสัมพันธ์กับเจตคติและพฤติกรรมการเข้าถึงข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: เจตคติ, พฤติกรรม, การค้นคว้าหาความรู้, สื่อสังคมออนไลน์

¹ บทความจาก การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 มอภพรวมประชาคมอาเซียน มหาวิทยาลัยสยาม

Abstract

The purpose of this research was (1) to study the behaviour of the university students via the online social media. (2) to study the correlation with attitudes of the university students towards the online social media. The survey used questionnaire to collect data from a sample of female and male. The undergraduate Siam University on 472 respondents who had knowledge of social media Facebook Youtube Wikipedia and Google.

Research results indicated that the attitudes of university students in search for knowledge via online social media are on four categories. The students had some attitudes towards the online social media that the media proved valuable in terms of the variety of contents. The media was a venue where the students may exchange and learn about each other's information. This was appropriate for self-learning and considered as a useful service owing to the constantly update information. The profile of sample students who searched for knowledge and information from the online social media whom were collected consisted of more female than male undergraduate students. The students used Google the most and between 20.01hrs-24.00 pm. used smart phones. The overall objective was to search information for their assignments. Moreover, gender, year of study, program of study and cumulative grade point average are related to attitudes and behaviour in accessing information with statistical significant at 0.05 level.

Keywords: Attitude, Behaviour, Searching for Knowledge, Social Media.

บทนำ

การพัฒนาและความเจริญก้าวหน้าด้านการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ถูกพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ ก่อเกิดสิ่งที่เรียกว่าสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ซึ่งปัจจุบันถูกนำมาใช้ในวงการศึกษาและวงการอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล กลายเป็นบทบาทสำคัญหนึ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ประเทศไทยให้ความสำคัญด้านเทคโนโลยีกับการศึกษามาตั้งแต่แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544 มาจนถึงแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2559 กล่าวถึงอิทธิพลของความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีเครือข่ายโยงใยไปทั่วโลก ได้เข้ามาสัมผัสกับชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนกระบวนการคิดของมนุษย์ที่ไม่มีสังคมใดในโลกสกัดกั้นได้ กระแสความเปลี่ยนแปลงนี้ได้ช่วยให้สังคมมีทางเลือกเพื่อการศึกษาของตนเองได้มากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540) โดยผู้เรียนต้องมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) มีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพกำลังคนรองรับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ การส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนา

ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555: คำนำ) แต่สภาพปัจจุบันปัญหาที่พบจากการเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์คือการใช้สื่อไปในทางที่ผิดไม่เกิดประโยชน์ หรือการคุกคามผ่านสื่อสังคมออนไลน์ แม้ว่าจะไม่ใช่การทำร้ายร่างกาย แต่เป็นการทำร้ายทางอารมณ์ความรู้สึก กลายเป็นปัญหาที่นับวันจะทวีความรุนแรง ตามจำนวนของเยาวชนที่เข้ามาเป็นสมาชิกของเครือข่ายสังคมออนไลน์เพิ่มมากขึ้น (เมธาสิทธิ์ โลกุลตรพล, 2555)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญ จึงสนใจศึกษาเจตคติและพฤติกรรมการค้นคว้าหาความรู้ของนักศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยมุ่งเน้นศึกษาเรื่องสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ประเภท Facebook Youtube Wikipedia และ Google ซึ่งเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมและสามารถใช้ในการค้นคว้าหาความรู้สำหรับนักศึกษา อันก่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

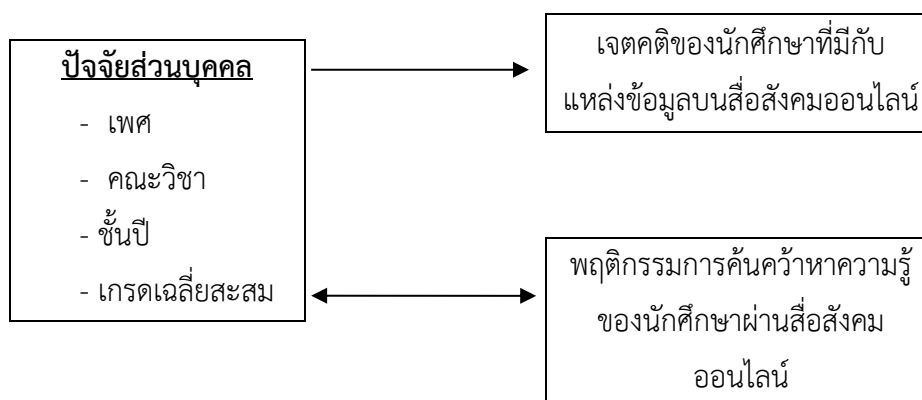
1. ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อเจตคติของนักศึกษาที่มีกับแหล่งข้อมูลบนสื่อสังคมออนไลน์
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการค้นคว้าหาความรู้ของนักศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันมีผลต่อเจตคติของนักศึกษาที่มีกับแหล่งข้อมูลบนสื่อสังคมออนไลน์

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการค้นคว้าหาความรู้ของนักศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) แบบวัดครั้งเดียว (One Shot Study) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้กรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง (self administration)

ประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ จำนวน 9 คณะ ประกอบด้วย คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะพยาบาลศาสตร์ และคณะเภสัชศาสตร์ จากนักศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 9,429 คน (ที่มา : สำนักทะเบียนและวัดผลการศึกษา ข้อมูล ณ ปีการศึกษา 2557) ซึ่งเป็นผู้ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ประเภท Facebook Youtube Wikipedia และ Google พิจารณาเลือกขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และแบบสะดวก (Convenience Sampling) ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมของ Taro Yamane (วิเชียร เกตุสิงห์, 2537) อธิบายไว้ว่า ถ้าขนาดของประชากรมีจำนวนมากกว่า 100,000 คน ขึ้นไป ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมคือ 400 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ 400 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่รวบรวมได้ทั้งสิ้นมีจำนวน 472 คน

ทำการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดย

(1) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อแหล่งข้อมูลบนสื่อสังคมออนไลน์โดยการแปลระดับความคิด

(2) วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) โดยใช้สถิติทดสอบ Chi-Square สำหรับทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการค้นคว้าหาความรู้ของนักศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และสถิติทดสอบ T-Test, F-Test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อแหล่งข้อมูลบนสื่อสังคมออนไลน์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “เจตคติและพฤติกรรมการค้นคว้าหาความรู้ของนักศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์” นี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผลการวิจัยสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล		นักศึกษา	
		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	- ชาย	201	42.68
	- หญิง	270	57.32
คณะวิชาที่ศึกษา	1. กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์	68	14.44
	- วิศวกรรมศาสตร์	68	14.44
	2. กลุ่มบริหาร พาณิชยศาสตร์ฯ	120	25.48

ปัจจัยส่วนบุคคล		นักศึกษา	
		จำนวน	ร้อยละ
	- บริหารธุรกิจ	120	25.48
	3. กลุ่มมนุษยและสังคมศาสตร์	157	33.33
	- ศิลปศาสตร์	45	9.55
	- นิติศาสตร์	18	3.82
	- นิเทศศาสตร์	94	19.96
	4. กลุ่มวิทยาศาสตร์กายภาพ	74	15.71
	- วิทยาศาสตร์	32	6.79
	- เทคโนโลยีสารสนเทศ	42	8.92
	5. กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ	52	11.04
	- พยาบาลศาสตร์	32	6.79
	- เภสัชศาสตร์	20	4.25
ชั้นปี	- ปี 1	144	30.57
	- ปี 2	108	22.93
	- ปี 3	144	30.57
	- ปี 4	69	14.65
	- ปีอื่นๆ	6	1.27
เกรดเฉลี่ยสะสม	- ต่ำกว่า 2.00	16	3.40
	- 2.00 – 2.50	131	27.81
	- 2.51 -3.00	141	29.94
	- 3.01 -3.50	96	20.38
	- มากกว่า 3.50	47	9.98
	- ไม่ตอบ	40	8.49

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละร้อยละ 57.32 อยู่ในกลุ่มวิชามนุษย์และสังคมศาสตร์จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ในระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 จำนวนเท่ากัน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 30.57 มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.51-3.00 จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 29.94 (ดังแสดงในตารางที่ 1)

2. เจตคติของนักศึกษาที่มีต่อแหล่งข้อมูลบนสื่อสังคมออนไลน์

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อแหล่งข้อมูลบนสื่อสังคมออนไลน์ประเภท Facebook Youtube Wikipedia และ Google

ประเด็นความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	SD.	ระดับความคิดเห็น
เป็นแหล่งข้อมูลที่มีคุณค่ามากในความหลากหลายของเนื้อหา	4.38	0.55	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
มีการจัดการหมวดหมู่หรือหัวข้อได้อย่างชัดเจน	4.07	0.69	เห็นด้วย
ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ	3.92	0.78	เห็นด้วย
เนื้อหาที่เผยแพร่ผ่านการคัดกรองเรียบร้อยแล้ว	3.75	0.87	เห็นด้วย
เป็นพื้นที่ซึ่งสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลกับผู้อื่นได้	4.22	0.69	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
เหมาะสำหรับการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง	4.33	0.65	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
เป็นบริการที่มีประโยชน์	4.37	0.60	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
มีข้อมูลความรู้ที่อัปเดตเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยอยู่เสมอ	4.23	0.69	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

นักศึกษามีความคิดเห็นต่อแหล่งข้อมูลบนสื่อสังคมออนไลน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านเรียงตามอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ เป็นแหล่งข้อมูลที่มีคุณค่ามากในความหลากหลายของเนื้อหา เป็นบริการที่มีประโยชน์ เหมาะสำหรับการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง มีข้อมูลความรู้ที่อัปเดตเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยอยู่เสมอ เป็นพื้นที่ซึ่งสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลกับผู้อื่นได้ มีการจัดการหมวดหมู่หรือหัวข้อได้อย่างชัดเจน ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ และเนื้อหาที่เผยแพร่ผ่านการคัดกรองเรียบร้อยแล้ว (ดังแสดงในตารางที่ 2)

3. พฤติกรรมการค้นคว้าหาความรู้ของนักศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละพฤติกรรมการค้นคว้าหาความรู้ของนักศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์

พฤติกรรมการค้นคว้า		นักศึกษา	
		จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้	Facebook	127	26.96
	Youtube	30	6.37
	Wikipedia	8	1.70
	Google	306	64.97
ช่วงเวลา	8.00-12.00 น.	28	5.94
	12.01-16.00 น.	47	9.98

พฤติกรรมการณ์ค้นคว้า		นักศึกษา	
		จำนวน	ร้อยละ
	16.01-20.00 น.	136	28.87
	20.01-24.00 น.	217	46.07
	อื่น ๆ	43	9.14
แหล่งที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้	Smartphone (โทรศัพท์มือถือ)	250	53.08
	Internet Café (ร้านอินเทอร์เน็ต)	15	3.18
	Wifi ของมหาวิทยาลัย	40	8.49
	คอมพิวเตอร์ที่บ้าน	157	33.33
	คอมพิวเตอร์ที่มหาวิทยาลัย	9	1.92
วัตถุประสงค์	เพื่อประกอบการทำรายงาน	222	47.13
	เพื่อค้นคว้าเพิ่มเติมจากที่ได้เรียนในห้องเรียน	203	43.10
	เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติการออกมารายงานหน้าชั้นเรียน	84	17.83
	เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติการออกมารายงานหน้าชั้นเรียน	123	26.33
	เพื่อหาคำตอบแบบฝึกหัดที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์	43	9.13
	อื่น ๆ		

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้สื่อประเภท Google คิดเป็นร้อยละ 64.97 ช่วงเวลาที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลอยู่ในระหว่าง 20.01-24.00 น. คิดเป็นร้อยละ 46.07 แหล่งที่สามารถเข้าถึงข้อมูลคือ Smartphone (โทรศัพท์มือถือ) คิดเป็นร้อยละ 53.08 และมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบการทำรายงาน คิดเป็นร้อยละ 47.13 (ดังแสดงในตารางที่ 3)

4. เจตคติของนักศึกษาที่มีต่อแหล่งข้อมูลบนสื่อสังคมออนไลน์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 4 เจตคติของนักศึกษาที่มีต่อแหล่งข้อมูลบนสื่อสังคมออนไลน์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประเด็นความคิดเห็น	ปัจจัยส่วนบุคคล							
	เพศ		คณะวิชา		ชั้นปี		เกรดเฉลี่ยสะสม	
	t-value	p-value	f-value	p-value	f-value	p-value	f-value	p-value
- เป็นแหล่งข้อมูลที่มีคุณค่ามากในความหลากหลายของเนื้อหา	-2.20	0.03*	2.72	0.01	0.68	0.60	1.73	0.14

ประเด็นความคิดเห็น	ปัจจัยส่วนบุคคล							
	เพศ		คณะวิชา		ชั้นปี		เกรดเฉลี่ยสะสม	
	t-value	p-value	f-value	p-value	f-value	p-value	f-value	p-value
- มีการจัดการหมวดหมู่หรือหัวข้อได้อย่างชัดเจน	-0.67	0.50	1.17	0.32	0.57	0.69	2.72	0.03*
- ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ	-2.39	0.02*	1.47	0.16	1.11	0.35	1.70	0.15
- เนื้อหาที่เผยแพร่ผ่านการคัดกรองเรียบร้อยแล้ว	-1.56	0.12	2.69	0.01*	3.48	0.01*	1.04	0.39
- เป็นพื้นที่ซึ่งสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลกับผู้อื่นได้	0.19	0.85	1.66	0.11	1.39	0.24	1.74	0.14
- เหมาะสำหรับการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง	-0.56	0.58	2.80	0.00*	2.13	0.08	2.12	0.08
- เป็นบริการที่มีประโยชน์	-0.96	0.34	1.65	0.11	0.49	0.74	1.55	0.19
- มีข้อมูลความรู้ที่อัปเดตเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยอยู่เสมอ	-0.58	0.56	1.55	0.14	0.17	0.95	1.18	0.32

ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับเจตคติในการค้นหาความรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่น เพศกับคุณค่าความหลากหลายของเนื้อหาและข้อมูลน่าเชื่อถือ คณะวิชาที่ศึกษากับเนื้อหาผ่านการคัดกรองและเป็นแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับการการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ชั้นปีที่ศึกษากับเนื้อหาที่เผยแพร่ผ่านการคัดกรองเรียบร้อยแล้ว และเกรดเฉลี่ยสะสมกับการจัดหมวดหมู่หัวข้อที่ชัดเจน (ดังแสดงในตารางที่ 4)

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการเข้าถึงข้อมูลความรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์
ตารางที่ 5 ปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการเข้าถึงข้อมูลความรู้ของนักศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ปัจจัยส่วนบุคคล	พฤติกรรมการเข้าถึงข้อมูล					
	ประเภทของสื่อสังคมออนไลน์		ช่วงเวลาที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์		แหล่งที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์	
	Chi-square		Chi-square		Chi-square	
	value	prob	value	prob	value	prob
- เพศ	2.41	0.30	4.28	0.37	23.15	0.00*
- กลุ่มคณะวิชา	28.63	0.00*	32.18	0.01*	36.49	0.00*

ปัจจัยส่วนบุคคล	พฤติกรรมในการเข้าถึงข้อมูล					
	ประเภทของสื่อสังคมออนไลน์		ช่วงเวลาที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์		แหล่งที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์	
	Chi-square		Chi-square		Chi-square	
	value	prob	value	prob	value	prob
- ชั้นปีที่ศึกษา	8.95	0.18	26.23	0.01*	8.91	0.45
- เกรดเฉลี่ยสะสม	8.45	0.08	11.33	0.18	9.48	0.15

ปัจจัยส่วนบุคคลกับวัตถุประสงค์การเข้าถึงข้อมูลความรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

วัตถุประสงค์	ปัจจัยส่วนบุคคล							
	เพศ		คณะวิชา		ชั้นปี		เกรดเฉลี่ยสะสม	
	value	prob	value	prob	value	prob	value	prob
- เพื่อประกอบการทำรายงาน	4.80	0.03*	15.29	0.00*	5.88	0.12	7.92	0.02*
- เพื่อค้นคว้าเพิ่มเติมจากที่ได้เรียนในห้องเรียน	0.41	0.53	9.32	0.06	3.09	0.38	2.99	0.22
- เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติการออกมารายงานหน้าชั้นเรียน	0.04	0.84	32.42	0.00*	8.66	0.03*	0.41	0.82
- เพื่อหาคำตอบแบบฝึกหัดที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์	7.47	0.01*	9.42	0.06	4.51	0.21	1.82	0.40
- อื่น ๆ	3.34	0.07	2.29	0.68	5.64	0.12	0.41	0.82

ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการเข้าถึงข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้ เพศกับแหล่งเข้าถึงข้อมูล กลุ่มคณะวิชาที่ศึกษากับสื่อที่เลือกใช้ ช่วงเวลาที่ใช้ แหล่งเข้าถึงข้อมูล และชั้นปีที่ศึกษากับช่วงเวลาที่ใช้

นอกจากนั้นปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การเข้าถึงข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้ เพศกับวัตถุประสงค์ประกอบการทำรายงาน กลุ่มคณะวิชาที่ศึกษากับวัตถุประสงค์ประกอบการทำรายงานและศึกษาแนวทางปฏิบัติการออกมารายงานหน้าชั้นเรียน ชั้นปีที่ศึกษากับวัตถุประสงค์ศึกษาแนวปฏิบัติการออกมารายงานหน้าชั้นเรียน เกรดเฉลี่ยสะสมกับวัตถุประสงค์ประกอบการทำรายงาน (ดังแสดงในตารางที่ 5)

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาเจตคติและพฤติกรรมการค้นคว้าหาความรู้ของนักศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีประเด็นที่น่าสนใจ อภิปรายผล ดังนี้

เจตคติของนักศึกษาที่มีต่อแหล่งข้อมูลบนสื่อสังคมออนไลน์

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลบนสื่อออนไลน์ โดยประเด็นความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คือเป็นแหล่งข้อมูลที่มีคุณค่ามากในความหลากหลายของเนื้อหา เป็นพื้นที่ซึ่งสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลกับผู้อื่นได้ เหมาะสำหรับการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นบริการที่มีประโยชน์ และมีข้อมูลความรู้ที่อัปเดตเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเรือง เนียนหอม (2540) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนทางอินเทอร์เน็ตในระดับอุดมศึกษา พบว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตสามารถใช้เพื่อการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และสามารถติดตามข่าวสารได้อย่างรวดเร็วด้วยเช่นกัน ด้านการศึกษามีการนำเทคนิควิธีการ แนวคิด และอุปกรณ์เครื่องมือใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2552: 2) กล่าวถึงสารสนเทศกับการเรียนการสอนไว้ว่า ปัจจุบันมีการนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คอมพิวเตอร์ช่วยจัดการศึกษา และมีการสอนทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น เห็นได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลเกี่ยวข้องกับทุกเรื่องในชีวิตประจำวัน บทบาทเหล่านี้มีแนวโน้มที่สำคัญมากยิ่งขึ้น

พฤติกรรมการค้นคว้าหาความรู้ของนักศึกษาผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้ Google ในการค้นคว้าหาความรู้สอดคล้องกับการจัดอันดับเว็บไซต์ยอดนิยม 10 อันดับแรกของไทย ของ kaidee.com (2556) พบว่า อันดับเว็บไซต์ที่มีผู้เข้าชมมากที่สุดในไทย คือ Google.co.th ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการในด้านการค้นหาข้อมูลในโลกอินเทอร์เน็ตที่มีโดเมนเป็นของไทย สามารถค้นหาข้อมูลรูปภาพ ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว แม่นยำ และมีข้อมูลมากที่สุด เช่นเดียวกับ Google.com และเป็นเว็บไซต์อันดับ 1 ที่ผู้คนนิยมใช้งานสูงสุดในไทย ณ เวลานี้ และสอดคล้องการจัดอันดับเว็บไซต์ยอดนิยม 10 อันดับแรกของโลก ของ eduzones.com (2557) ที่พบว่า เว็บไซต์ยอดนิยมอันดับ 1 ของโลก ได้แก่ Google.com เว็บไซต์กูเกิ้ลถือเป็นเชิร์ชเอ็นจินอันดับหนึ่งของโลก

สืบค้นข้อมูลเป็นประจำในช่วงเวลา 20.01-24.00 น. โดยแหล่งที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงข้อมูลได้มากที่สุดคือ Smartphone (โทรศัพท์มือถือ) เนื่องจากสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลเพราะพกพาติดตัวอยู่แล้ว และสามารถใช้งานบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ได้ตลอดเวลา โดยมีวัตถุประสงค์ในการหาข้อมูลประกอบการทำรายงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิตวิปิยา แสงเย็นพันธ์ (2554) พบว่าคนส่วนใหญ่ใช้สื่อออนไลน์ทุกวัน โดยเฉลี่ยมากกว่า 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในช่วงเวลา 20.01-24.00 น. มากที่สุด และมีพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ทางโทรศัพท์มือถือมากที่สุด แสดงให้เห็นว่ายุคนี้เป็ในยุคดิจิทัล เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารมีอยู่มากมายรอบตัว มีการรับรู้และไหลเวียนอย่างรวดเร็ว ประกอบกับโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีการพัฒนาไปสู่รูปแบบที่เป็นสมาร์ทโฟน ทำให้ผู้ใช้บริการสามารถเชื่อมต่อโลกออนไลน์ได้ทุกที่ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็ตาม นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปาวีณา ฉ่ำกิ่ง (2546) ที่ได้ทำการศึกษาถึงสภาพและปัญหาการใช้งานอินเทอร์เน็ต

ในศูนย์การศึกษาจันทร์เกษม สหะพานิชย์ พบว่านักศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อค้นหาข้อมูลสูงสุด ปัจจุบันที่สนับสนุนให้ใช้งานอินเทอร์เน็ตสูงสุดคือ ทำการค้นหาข้อมูลได้ และมีการค้นคว้าประกอบการทำรายงานมากที่สุด

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับเจตคติในการค้นคว้าหาความรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ คณะวิชา ชั้นปี ช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมเดียวกันมีเจตคติสัมพันธ์กันดังนี้ ข้อมูลมีคุณค่า หลากหลาย น่าเชื่อถือ ผ่านการคัดกรอง สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และมีการจัดหมวดหมู่ชัดเจน ทั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ กรภัทร สุทธิธรา และสัจจะ จรัสรุ่งวิธร (2543) กล่าวว่า การค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตทำได้หลากหลายวิธี เพราะอินเทอร์เน็ตถูกพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง มีมาตรฐานที่หลากหลาย ทำให้การค้นหามีรูปแบบที่ไม่จำกัด และแนวคิดของ (ณัฐพล บัวอุไร, 2553) อ้างใน ยุพาวไล วาทีเพชร, 2554) กล่าวว่า Social Media เป็นสื่อสร้างสรรค์แนวใหม่ที่ได้รับความนิยมและมีการใช้อย่างแพร่หลายทั่วโลก ลักษณะเด่นของสื่อประเภทนี้คือช่วยในการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนและรับข้อมูลข่าวสาร รวบรวมข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนั้นรูปแบบของ Social media ยังแบ่งออกเป็นหมวดหมู่ใหญ่ ๆ อย่างชัดเจน

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการเข้าถึงข้อมูลความรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ผลการศึกษา พบว่า เพศ กลุ่มคณะวิชา และเกรดเฉลี่ยสะสมเดียวกันมีวัตถุประสงค์ในการค้นคว้าหาความรู้สัมพันธ์กันเพื่อประกอบการทำรายงาน ส่วนกลุ่มคณะวิชาและชั้นปีเดียวกันมีวัตถุประสงค์ในการค้นคว้าหาความรู้สัมพันธ์กันเพื่อศึกษาแนวทางปฏิบัติการออกมารายงานหน้าชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนตติ สยนาทน (2555) พบว่านักศึกษามีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวมเพื่อรับข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาและเว็บไซต์แหล่งความรู้ต่าง ๆ นอกจากนี้ นักศึกษายังมีการใช้บริการเว็บบอร์ดต่างๆที่สนใจเพื่อแลกเปลี่ยนหรือแสดงความคิดเห็น เพื่อส่งการบ้าน รายงาน ปริญญานิพนธ์ ในรูปแฟ้มข้อมูล และงานวิจัยของ พัชรา คะประสิทธิ์ (2546) ทำการศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยามเท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป จึงควรศึกษากลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มนักศึกษาผู้ค้นคว้าหาความรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และนำผลวิจัยที่ได้มาเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละมหาวิทยาลัยว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

2. การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ 4 ประเภท คือ Facebook Youtube Wikipedia และ Google ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างสื่อสังคมออนไลน์ประเภทอื่น ๆ เพื่อให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น และเพื่อนำผลวิจัยมาเปรียบเทียบกับว่านักศึกษามีเจตคติและพฤติกรรมการค้นคว้าหาความรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร อีกทั้งเพื่อให้ผลวิจัยมีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

3. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในเชิงลึกด้วยการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview)

หรือการสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยการศึกษาเพิ่มเติมถึงเหตุผล ประโยชน์ ปัญหา และอุปสรรคในการค้นคว้าหาความรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ประเภทต่าง ๆ เพื่อที่จะทำให้สามารถเข้าใจถึงเจตคติและพฤติกรรมของนักศึกษาในการค้นคว้าหาความรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางในการวางแผนการเรียนรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรภัทร สุทธิธารา และสัจจะ จรัสรุ่งเรือง. (2543). *รวบรวมเทคนิคการค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อินโฟเพรส.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พิมพ์คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2559*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2558, จาก <http://www.thailibrary.in.th/2014/02/13/thai-edu-master-plan-11/>
- ชนิตว์ปียา แสงเย็นพันธ์. (2554). *ผลของข้อมูลออนไลน์ที่มีต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย* (วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิตดี สยนาณนท์. (2555). *พฤติกรรมและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา* (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญเรือง เนียนหอม. (2540). *การพัฒนาระบบการเรียนการสอนทางอินเทอร์เน็ตในระดับอุดมศึกษา* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร ศึกษบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปาวีณา ฉ่ำกิ่ง. (2546). *สภาพและปัญหาการใช้งานอินเทอร์เน็ตในศูนย์การศึกษาจันทร์เกษมสหะพาณิชย์* (วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พัชรา คะประสิทธิ์. (2546). *การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ* (วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เมธาสิทธิ์ โลกุลตรพล. (2555, 14 มกราคม). *ผลเสียของสื่อออนไลน์: ปัญหาของเทคโนโลยี หรือ ปัญหาของสังคม*. สืบค้น เมื่อ 19 กันยายน 2555, จาก <https://cujrnewmedia.wordpress.com/2012/01/14>
- ยุพาวไล วาทีเพชร. (2554). *พฤติกรรมการติดตามข่าวสารทางการตลาดผ่าน Social Media : ศึกษาเฉพาะกรณีในระดับปริญญาโทมหาวิทยาลัยนเรศวร ศูนย์วิทยบริการ กรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2537). *คู่มือวิจัยเชิงปฏิบัติการ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 – 2544*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2552). รายงานฉบับสมบูรณ์กิจกรรมศูนย์ประสานงานการฝึกประสบการณ์ด้าน ICT ออนไลน์ภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาการใช้ ICT. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.